

р.27] складали: сильні емоції, стереотипне або помилкове сприймання, погана комунікація і негативна поведінка) з'явилися виміри «конфлікт на основі потреб» та «конфлікт внаслідок минулих відносин».

Практичну спробу застосувати «куб конфліктів» Бредшоу для експертизи конфліктів, які турбують педагогів трьох шкіл міста Порт Елізабет в Південній Африці, зробили А.Дю Плессі та Дж.Кайн [3] . Вони використали модель Бредшоу для групування матеріалу, який був отриманий в результаті проведення 5 напівструктурованих інтерв'ю, 4 фокус-груп і заповнених педагогами 43 анкет з відкритими питаннями [3, р.6].

На наш погляд, модель Бредшоу є зручною для упорядкування отриманих різними методами даних, а також для виявлення взаємопов'язаних вимірів. Наприклад, несправедливий розподіл заохочень, поширення явища фаворитизму в колективі (вимір «конфлікт на основі потреб») впливає на відносини в колективі (вимір «конфлікт внаслідок минулих відносин») [3, р.15]. Ми вважаємо доцільним застосування моделі Бредшоу в наших подальших дослідженнях і тих дослідженнях, які будуть виконуватися під нашим керівництвом.

Література

1. Гірник А.М. Конфліктологічна експертиза: специфіка і принципи. - Актуальні проблеми психології. ТІ.: Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. - К., 2002, Ч.6, с. 125-128.
2. Bredshow G.J. An evaluation of the application of specific conflict management mechanism in the South African transition to democracy, 1985 – 2004: A conflict resolution perspective. Thesis... for the degree of doctor philosophiae.- 2007 – 425 p.
3. Du Plessi A., Cain G. Exploring perceived sources of conflict among educators in three Eastern Cape schools.- Journal of Education, 2017 Issue 70, p.1 – 23.
4. Moore Ch.V. The mediation process: practical strategies for resolving conflict.- San Francisco: Jossey Bass, 1986.- 378 p.

ГОНЧАРЕНКО Е., студентка 4 курсу, НаУКМА (Київ)

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПІДЛІТКОВОЇ ДЕПРЕСИВНОСТІ ТА КОНФЛІКТУ В ШКІЛЬНОМУ КОЛЕКТИВІ.

Підлітковий вік – це час швидких фізіологічних, психологічних та соціальних змін. Вважається, що це один з найскладніших періодів в житті людини. Складність і незрозумілість процесів, які відбуваються з підлітком нерідко призводять до виникнення внутрішнього конфлікту, і як результат, до конфлікту з оточенням.

Провідною й вкрай важливою діяльністю для перехідного віку є спілкування. Підлітки відводять в своєму житті перше місце одноліткам, в колі яких намагаються самоствердитися, отримати прихильність й певний статус, який суттєво впливає на формування самооцінки індивіда. Непорозуміння з

однolitками, складність спілкування з вчителями можуть призвести до виникнення депресивних настроїв у дитини, й навпаки. При наявності депресивних ознак, через переживання негараздів у родині, чи болісне сприйняття своєї зовнішності, яке може перетворитися у дисморфобію, є імовірність виникнення конфлікту у навчальному колективі.

Складнощі у спілкуванні в навчальному колективі, як правило, погіршують вже наявні підліткові депресивні настрої, загострюють їх, що й призводить до ще більшого наростання непорозуміння в колі однolitків. Виникає певне замкнене коло, яке якщо вчасно не виявити й не зупинити може стати причиною більш тяжких ускладнень, й нерідко дотичних до напрямку клінічної психології.

В. Лозоцева зазначає, що конфлікти підлітка з однокласниками обумовлені особливостями віку – формуванням морально-етичних критеріїв оцінки однolitка й пов'язаних з цим вимог до його поведінки. Р.Сирс пов'язує виникнення конфліктів в початковому колективі з дефектами соціалізації особистості, агресивністю яка виникла ще в дошкільному віці в зв'язку з частотою покарань дитини батьками. При наявності відповідної особистісної основи важливою стає не агресія як спосіб досягнення, а агресія як самоціль, вона стає самостійним мотивом поведінки, обумовлюючи ворожість по відношенню до інших при низькому рівні самоконтролю [1; с.34].

Виявлені в конфліктології фактори визначають особливості конфліктів між учнями. По-перше, специфіка й розвиток конфліктів обумовлений саме віковими змінами й розвитком процесу соціалізації в цей період. В колективі встановлюються правила і норми, які характерні для підліткового віку, й які повинні всі без винятку дотримуватися. Якщо хтось з учнів відверто нехтує нерегламентованими правилами, то це нерідко призводить до конфлікту між учнями й «виключення» порушника зі складу колективу.

По-друге, особливості конфліктів в групі школярів визначається характером їх діяльності в навчальному закладі, основною діяльністю в стінах якої є навчання. Зміст цілей та цінностей, при спільній діяльності, має вплив на міжособистісні відносини в колективі. Петровський А.В. розробив концепцію діяльнісного опосередкування особистісних стосунків, де запропонував розглядати групову згуртованість крізь призму ціннісно-орієнтаційної єдності. На думку психолога, наявність емоційного зв'язку, спільних цінностей й діяльності – сприяють згуртованості колективу.

По-третє, однією з причин виникнення конфліктів в шкільному підлітковому колективі є матеріальне забезпечення. Соціально – економічна ситуація, яка складається у сьогоденні, гостро сприймається не тільки серед дорослих, а й відіграє суттєву роль при спілкуванні дітей. Наявність тих чи інших матеріальних благ, можливостей відпочинку чи подальшого навчання у вищому початковому закладі, все частіше стає підґрунтям виникнення конфліктних ситуацій та, навіть булінгу. Не рідко можна спостерігати як саме матеріальне підґрунтя розмежовує учнів одного класу на різні верстви, копіюючи модель поведінки колективу дорослих. Особливе загострення відбувається коли

подібну нерівність починає підкреслювати сам вчитель, не об'єктивно ставлячись до мало або багато забезпечених.

Потрібно зазначити, що, на жаль, феномен конфлікту між підлітками в шкільному колективі вивчено недостатньо, тому відсутнє цілісне розуміння виникнення, розвитку й розв'язання подібних конфліктів. Вчителі не мають чітких вказівок щодо запобігання та подолання конфліктних ситуацій. У зв'язку з різними резонансними ситуаціями, які виникають за участю підлітків, до цього віку та його проблематики привертається все більше й більше уваги, а отже й до проблеми конфліктів у цій віковій групі також. Не допустити виникнення конфліктів між підлітками майже неможливо, а ось пом'якшити чи мирно врегулювати імовірність є. Важливу роль в запобіганні конфліктів відіграє дисципліна, як і вдома, так і в шкільних стінах. Також, вагомо впливає на конфліктну поведінку школярів особистість вчителя, тобто, стиль взаємодії вчителя з учнями стає прикладом для наслідування і реалізується у спілкуванні між самими однолітками. Також, вчитель повинен втручатися у помічені конфліктні ситуації й врегулювати їх. Не останнє місце займають профілактичні бесіди та організування позакласної суспільної діяльності, яка дозволить підліткам не тільки знайти спільну мову, а й відкрити для себе щось нове та цікаве, й розвинути інші навички.

Література:

1. Анцупов А.Я Профілактика конфліктов в школьном коллективе / А.Я. Анцупов. – М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2004. – 207С. – (Библиотека школьного психолога).

ДОБРОВОЛЬСЬКА К.В., PhD-студентка НаУКМА (Київ)

ОПЕРАЦІОНАЛІЗОВАНА ПСИХОДИНАМІЧНА ДІАГНОСТИКА КОНФЛІКТУ ОСОБИСТОСТІ З ЗАЛЕЖНОЮ ПОВЕДІНКОЮ (ОПД-2)

У роботі з залежною поведінкою особистості терапевту важливо мати інструменти або методики, за допомогою яких він може діагностувати, планувати терапію та досліджувати зміни, які вона використовує у роботі з особистістю. Одним з таких інструментів є Керівництво для Діагностики та планування терапії «Операціоналізована Психодинамічна Діагностика ОПД. Це керівництво було розроблене у 1992 році групою психоаналітиків, психосоматично орієнтованих терапевтів і психіатрів Німеччини, які об'єдналися для розробки інструментарію для терапевтів з метою навчання і клінічного застосування. Через 10 років використання і дослідження було розроблене керівництво ОПД-2, що розвинулось від чисто діагностичного інструменту до інструменту планування терапії і виміру змін. Дане керівництво пропонує використовувати 5 осей, пов'язаних між собою:

1. Досвід захворювання і передумови до лікування;
2. Міжособистісні стосунки;
3. Конфлікти;
4. Структура особистості;